

Nr 174

Av herr **Anderson, Carl Albert**, om definitiv utbyggnad av den planerade varvsanläggningen på Muskö m. m.

I riksdagsskrivelse den 1 december 1953, nr 402, har riksdagen anmält att den fattat beslut angående flyttning av Stockholms örlogsbas i överensstämmelse med av statsutskottet i dess utlåtande nr 168 till 1953 års riksdag avgivet förslag. Riksdagens beslut innebar, att Stockholms örlogsbas skulle flyttas till Stockholms södra skärgård i huvudsaklig överensstämmelse med de riktlinjer, som angivits i Kungl. Maj:ts proposition nr 200 samma år. Kungl. Maj:t har därefter den 27 juli 1954 bl. a. uppdragit åt fortifikationsförvaltningen att i samråd med chefen för marinen svara för utförandet av varvsanläggning på Muskö. Det ålades därvid ämbetsverket att — med beaktande av att en viss begränsning av byggnadsprogrammet borde eftersträvas i kostnadsminskande syfte — uppgöra en plan för arbetenas bedrivande och att på grundval av denna plan framlägga förslag om hur årsanslagen borde beräknas för att arbetena skulle kunna utföras på ett ur teknisk och ekonomisk synpunkt lämpligt sätt.

I anslutning härtill ha chefen för marinen och fortifikationsförvaltningen i samråd uppgjort en preliminär plan för utbyggnad av musköbasen. I planen framhålls inledningsvis, att en försening av musköbasen skulle medföra stora svårigheter och krav på avsevärda kapitalinvesteringar i vad avsåge Stockholms örlogsvarvs nuvarande anläggningar. Örlogsvarvets krav på nya byggnader och verkstäder ha sedan ett tiotal år tillbaka konsekvent av marinledningen ställts på framtiden med anledning av att man räknat med flyttningen av Stockholms örlogsvarv och därmed velat undvika att verkställa investeringar på detsamma som ej skulle bli brukbara under hela avskrivningstiden. Många förrådsbyggnader — bl. a. sådana för ytterligt viktig och svårersätlig reservmateriel — äro synnerligen ålderdomliga och eldfarliga, och nya lokaler erfordras inom en nära framtid. Dessa omständigheter ha medfört, att Stockholms örlogsvarv i avseende på verkstads- och förrådsbyggnader blivit dåligt tillgodosett. Skulle utbyggnaden av muskövarvet fördröjas ytterligare, medför detta, att man ej längre kan skjuta behoven av nybyggnader och modernisering på framtiden.

Utflyttningen av Stockholms örlogsvarv är emellertid av vikt icke endast för marinen utan även ur den synpunkten, att varvets läge mitt i staden vid ett krigsfall kommer att medföra att Stockholm blir ett militärt förstahandsmål.

I årets statsverksproposition, kapitalbudgeten (bil. 25), har föredragande

departementschefen under anslaget Flyttning av Stockholms örlogsbas anför, att det ur försvarssynpunkt vore mycket angeläget, att Stockholms örlogsvarv snarast utflyttades från Stockholm. I jämförelse med övriga aktuella byggnadsföretag för försvaret vore objektet särpräglat så till vida att ytterst värdefulla områden inom Stockholm genom utflyttningen frigjordes för andra ändamål. Med hänsyn till projektets storleksordning hade det emellertid icke varit möjligt att inrymma detsamma inom den starkt begränsade byggnadskvot, som de senaste åren kunnat avses för försvaret. Departementschefen har vidare förklarat att ett genomförande av projektet icke heller framdeles torde vara möjligt så länge nuvarande restriktioner i fråga om de statliga investeringarna måste bibehållas. Det har emellertid ansetts vara av betydelse att planläggningen av arbetena med örlogsvarvets utflyttning kan fortgå, varför ett visst mindre belopp föreslagits för planlägningsarbetet.

Som ovan anförts är det av stort intresse för Stockholms stad ur civilförsvarssynpunkt att den ifrågavarande utflyttningen kommer till stånd. Emellertid är den av betydelse även ur andra synpunkter. Sålunda friläggas genom utflyttningen områden och byggnader å Galärvarvet samt även å Skeppsholmen. Genom den beslutade utflyttningen av förutvarande örlogsstationen i Stockholm till Berga friläggas övriga områden och byggnader å Skepps- och Kastellholmarna.

För att närmare klargöra marinens behov för närvarande och i framtiden av byggnader m. m. inom ifrågavarande områden har en gemensam arbetsgrupp tillsatts inom marinledningen och kungl. fortifikationsförvaltningen. Denna arbetsgrupp har påbörjat sitt arbete och inkommit med en första rapport. Vidare har beslut fattats angående överlämnande av exercishuset på Skeppsholmen till nationalmuseum. Det är emellertid av största betydelse, att frågorna om det framtida utnyttjandet av galärvarvs- samt skepps- och kastellholmsområdena bli föremål för en samordning och sådan behandling, att alla berörda intressenter få taga del därav från begynnelsen. I uttalande av departementschefen i prop. nr 200/53 (sid. 74 och 75) har även förutsatts, att en grundlig och allsidig utredning angående den framtida användningen av nu berörda områden med därå befintliga byggnader och anläggningar skall komma till stånd och att denna kan bli förenad med förhandlingar med Stockholms stad och andra intressenter. Detta utredningsarbete bör påbörjas snarast möjligt så att beslut finnas i god tid före utflyttningen, varigenom bl. a. Stockholms stad kan taga hänsyn därtill vid planeringen av stadens mark- och byggnadsfrågor, liksom staten i vad avser sådana byggnader, som avses kvarbliva i dess ägo, kan i god tid taga hänsyn till de utrymmen, som på detta sätt kunna disponeras för olika statliga ändamål. Särskilt för Stockholms stads del föreligger behov att lång tid i förväg kunna överblicka marktillgång m. m.

Utbyggnaden av muskövarvet är ett objekt av mycket omfattande och komplicerad karaktär. Man måste därför räkna med att det tager avsevärd tid i anspråk. Å andra sidan medför friläggandet av områden och byggnader i Stockholm på en så central plats som den nu ifrågavarande, att stora ekonomiska värden tillföras det allmänna. Utbyggnadstakten bör därför icke göras långsammare än vad som oundgängligen betingas av tekniska, arbetskraftsmässiga och ekonomiska skäl.

Med hänvisning till vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta hemställa hos Kungl. Maj:t om utarbetande av och framläggande i särskild proposition av definitiv utbyggnad av muskövarvet jämte de äskanden, vartill ett påbörjande av första byggnadsetappen kan för-
anleda, samt om tillsättande av en utredning med uppgift att — efter hörande av berörda intressenter — avgiva förslag om frilagda områdens, byggnaders och anläggningars användning.

Stockholm den 26 januari 1956

Carl Albert Anderson